

1977 – ROK ŻYCIA ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH „KONRAD” W IWINACH

Wydawnictwo okolicznościowe
towarzyszy wystawie zorganizowanej
w Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu

Wystawa czynna
od 2 czerwca do 15 września 2023 r.

Archiwum Państwowe we Wrocławiu
Oddział w Bolesławcu, ul. Bankowa 6B

poniedziałek 9-18
wtorek-piątek 9-15

Zdjęcia na okładce pochodzą ze zbiorów Muzeum Historycznego w Lubinie,
fot. Jerzy Kosiński (góra), fot. Krzysztof Raczkowskiak (dół)

Wystawa "1977 - rok z życia Zakładów Górniczych Konrad w Iwinach" została zrealizowana przez Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu w ramach projektu "Odcienie regionalizmu". Ekspozycję przygotował zespół w składzie: dr Adam Baniecki, Olga Hałat, Monika Tyndyra i Adam Kuchar. Koordynatorem wystawy i autorem tekstu jest Olga Hałat. Realizacja wystawy nie byłaby możliwa bez wsparcia parterów: Gminy Warta Bolesławiecka, Gminnego Centrum Kultury w Warcie Bolesławieckiej, Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Byłych Pracowników KGHM Polska Miedź S.A. Rejon Bolesławiec i Rejon Iwiny, Muzeum Ceramiki w Bolesławcu oraz Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu. Zaprezentowane na wystawie eksponaty pochodzą z Izby Pamięci ZG „Konrad” w Iwinach, fotografie ze zbiorów Muzeum Historycznego w Lubinie. Pamiątki po górnikach oraz fotografie stanowią zbiory prywatne: Pań Danuty Sieradzkiej, Danuty Michnej i Anny Makuch oraz Panów Marcina Ludyni, Ireneusza Ślęzaka, Adama Ukraińskiego, Bolesława Tarnawskiego i Józefa Grabowskiego. Projekty graficzne: plakatów, pocztówki, zaproszeń i okolicznościowej pieczętki wykonała Pani Agata Bojanowska. Duży wkład pracy w gromadzeniu zaprezentowanych materiałów włożyli: Pan Józef Pastor, Pan Marek Małowiecki oraz Pani Anna Puk z Muzeum Ceramiki w Bolesławcu. Wszystkim zaangażowanym serdecznie dziękujemy.

Otwarcie wystawy wzbogacił poczet sztandarowy górników KGHM przy parafii pw. Św. Michała Archanioła w Raciborowicach.

Rok 1977 został wybrany jako przykładowy rok z życia codziennego Zakładów Górniczych „Konrad” w Iwinach. Z tego roku w zasobie Oddziału w Bolesławcu przechowywany jest bogaty zbiór kronik, albumów i innych materiałów archiwalnych dotyczących Zakładów. Głównym celem wystawy jest pokazanie w jaki sposób ZG „Konrad” oddziaływały na życie codzienne mieszkańców Bolesławca i okolicznych wsi skąd wywodzili się jego pracownicy. Zaprezentowano różne aspekty z życia zakładu i załogi w latach 70. XX w., od zagadnień związanych z produkcją, zatrudnieniem i inwestycjami po sprawy socjalno-bytowe. Dużą część wystawy stanowią materiały obrazujące działalność Zakładowego Domu Kultury przy ZG „Konrad” oraz ukazujące ważne uroczystości państwowe celebrowane w okresie PRL-u tj. obchody 1 Maja oraz przypadający na dzień 4 grudnia tak ważny Dzień Górnika popularnie zwany „Barbórką”. Mówiąc o ZG „Konrad” zależało nam na upamiętnieniu ciężkiej pracy górników - „pionierów polskiej miedzi”, z których już wielu nie ma wśród nas. Drugim głównym motywem podjęcia tematu jest wspomnienie ogromnego wkładu ZG „Konrad”, silnego podmiotu gospodarczego, w rozwój Bolesławca i okolic w sferze budownictwa, rozwoju kultury, szkolnictwa oraz sportu.

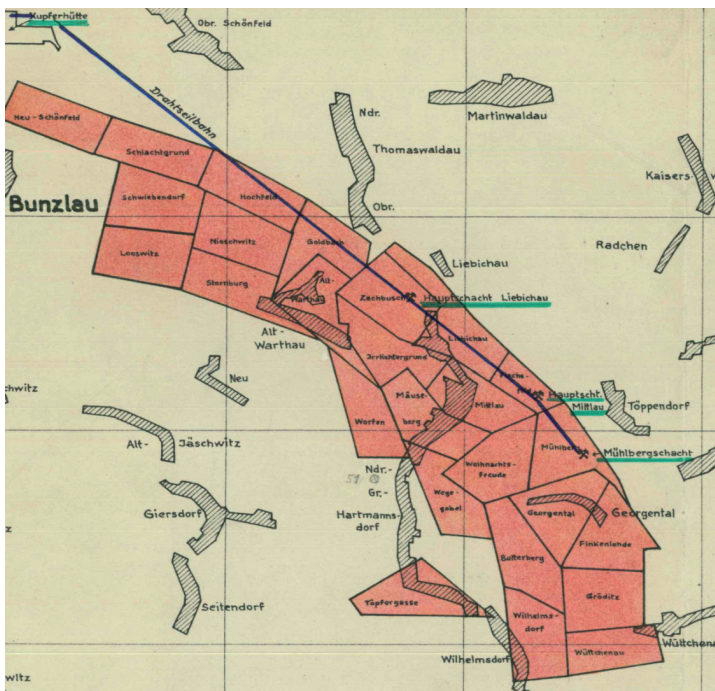
Hol budynku z tzw. kopułą, fot. Jerzy Kosiński. Zbiory Muzeum Historycznego w Lubinie.

Początki ZG „Konrad”

Niecka Grodziecka, gdzie umiejscowione były Zakłady Górnicze „Konrad”, już w średniowieczu była znana z występowania bogactw mineralnych, a zwłaszcza rud miedzi. Od 1936 r. przedsiębiorstwo o nazwie Berg-und-Hütten-Aktiengesellschaft (BUHAG) rozpoczęło wstępne badania i prace geologiczne na południowy wschód od Kraśnika (Schönfeld) w kierunku na Wartę Bolesławiecką (Alt Warthau), Iwiny (Mittlau) po Grodziec (Gröditz). W latach 1938-1944 zaplanowano wykonanie 50 odwiertów. Ostatecznie wykonano 40 odwiertów w których stwierdzono występowanie rud miedzi na terenie 40 km² oraz odwierty brzeżne określające granice eksploatowanych złóż.

W skutek działań wojennych w 1945 r. wszystkie szyby uległy zatopieniu. W 1947 r. przedsiębiorstwo BUHAG przeszło na własność Skarbu Państwa na mocy orzeczenia nr 1 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.06.1947 r. o przejściu przedsiębiorstw na własność Państwa (MP.1947 nr 88, poz. 605).

W zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu przechowywany jest zespół nr 86/405/0 Berg und Hütten Aktiengesellschaft BUHAG Breslau 1936–1944 składający się z 67 jednostek archiwalnych. Wśród przechowywanej dokumentacji znajdują się m.in. opracowania ogólne na temat złóż miedzi w Niecce Grodzieckiej, mapy szczegółowo lokalizujące odwierty, granice pól górniczych oraz lokalizacje struktur geologicznych.

Fragment mapy obrazującej pola górnicze Niecki Grodzieckiej z 1944 r.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/405/0/-/1 s.4

„Zakłady Górnicze „Konrad” w budowie” z siedzibą w Iwinach zostały powołane na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 21.12.1949 r., które weszło w życie 01.01.1950 r. Pierwsze próby odwodnienia zatopionych szybów podjęto bezskutecznie w 1949 r. W grudniu 1952 r. zakończono odwodnienie za pomocą pomp „Mamouth”, zaś w czerwcu 1953 r. wydobyto pierwsze tony rudy miedzi.

Od tego czasu nastąpił szybki rozwój kopalni. Dzięki zaangażowaniu i zdobytemu doświadczeniu w trakcie pracy, załoga wprowadzała nowe rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne. Eksploatacja złóż odbywała się poprzez szyby KI, KII i „Upadowa Grodziec”. W kolejnych latach rozbudowano szyb Lubichów I i wybudowano szyb Lubichów III jako szyby główne oraz KIII, LII i LIV jako szyby pomocnicze. W rejonie szybu głównego KI zbudowano zakład wzmocnienia rudy, rozdzielnie, magazyny, halę warsztatów mechanicznych, kompletny obiekt maszyny wyciągowej oraz inne budynki i hale przeznaczone do utrzymania ruchu i działalności administracyjno-gospodarczej. W 1966 r. Zakłady otrzymały Odznakę Tysiąclecia, 21.07.1974 r. ZG „Konrad” został wyróżniony Orderem Sztandaru Pracy I klasy jako pionier górnictwa miedzi, w 1976 r. Złotą Odznaką Budowniczych Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego, a w 1978 r. odznaką za zastugi dla woj. legnickiego.

Wieża wyciągowa kopalni wraz z budynkiem maszynowni.
Fot. Krzysztof Raczkowiak. Zbiory Muzeum Historycznego w Lubinie.

Na obszarze tzw. „Starego Zagłębia Miedziowego” oprócz ZG „Konrad” działały również kopalnie: „Lena” i „Nowy Kościół” w okolicach Złotoryi. Pod koniec lat 60. XX w. eksploatację górnictwem prowadziła już wyłącznie kopalnia „Konrad”. Dzięki odkryciu złóż rudy miedzi w 1957 r. w rejonie Lubina uruchomiono cztery kopalnie: „Lubin”, „Polkowice”, „Rudna” i „Sierszowice”, które nazwano „Nowym Zagłębiem Miedziowym”. W 1969 r. kopalnie z nowego i starego zagłębia utworzyły wspólnie jednostkę organizacyjną o nazwie Kombinat Górniczo-Hutniczy Miedzi w Lubinie. Zgodnie z decyzją Ministra Przemysłu Nr 78/Org/89 z dnia 16.12.1989 r. zaprzestano wydobycia rudy miedzi i z dniem 31.12.1989 r. przystąpiono do likwidacji kopalni. Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. w ramach realizacji programu restrukturyzacyjnego podjął uchwałę nr 350/III/98 o likwidacji z dniem 31.12.1998 r. Oddziału ZG „Konrad”, w wyniku której sporządzono bilans zamknięcia i wykreślono go z rejestru handlowego Spółki.

1977 – rok z życia Zakładów Górniczych „Konrad” w Iwinach

W roku 1977 głównymi celami stawianymi przez Dyрекcję Zakładu było wykorzystanie potencjału produkcyjnego oraz czasu pracy i kwalifikacji pracowników. Dużo uwagi poświęcano gospodarności oraz oszczędnemu zużyciu materiałów, surowców i energii, co wpisywało się w ówczesny ogólnokrajowy trend ekonomiczny poprawy efektywności gospodarowania.

Podobnie w związku z pogarszającą się sytuacją ekonomiczną w kraju, drugim ważnym aspektem, było wzmoczenie troski o polepszenie warunków pracy i życia załogi. Wśród ważniejszych spraw figurujących w źródłach archiwalnych w 1977 r. należy wymienić: budownictwo mieszkaniowe, dojazdy do pracy, zorganizowane wczasy w ośrodkach wypoczynkowych dla rodzin pracowników, opiekę zdrowotną, zapewnienie wypoczynku w święta i wolne soboty, zakwaterowanie w hotelach robotniczych, upowszechnianie sportu, kultury i turystyki oraz wszystkie inne zagadnienia związane z warunkami socjalno-bytowymi załogi.

Dyrektorzy ZG „Konrad”. Od lewej: mgr inż. Alfred Cholewiak (naczelny dyrektor od stycznia 1969 r. do września 1981 r.) oraz mgr inż. Józef Szczerba (dyrektor techniczny w latach 1964-1977 oraz naczelny dyrektor od września 1981 r. do października 1983 r.)
Fotografia z publikacji J. Paździora, Konrad na miedzianej cenie, szkic monograficzny Zakładów Górniczych „Konrad” w Iwinach, Iwiny 1987, s. 33

Realizacja zadań produkcyjnych

1. Wydobycie rudy miedzi, produkcja koncentratu, wydajność pracy oraz sprzedaż

W roku 1976 r. Zakłady osiągnęły największe roczne wydobycie w swojej historii – 1 437 540 Mg. W 1977 r. Kopalnia zrealizowała roczny operatywny plan wydobycia rudy miedzi z nadwyżką (zaplanowano 1 403 100 Mg a wydobyto 1 407 097 Mg), ale nie udało się zrealizować założeń Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego, gdzie założono wydobycie 1 500 000 Mg. Główną przyczyną niezrealizowania planu była decyzja KGHM o oddelegowaniu do pracy w ZG „Lubin” 140 górników. W wyniku tych posunięć spadła wydajność przodka, a wydobycie nie przekraczało 4 500 Mg rudy na dobę. Drugim ważnym aspektem uniemożliwiającym realizację zadań były ograniczenia w dostawie energii elektrycznej w IV kw. 1977 r., które powodowały okresowe spadki wydobycia.

Górnik dokonującego ręcznej obrywki stropu w chodniku.
fot. Krzysztof Raczkowiak. Zbiory Muzeum Historycznego w Lubinie.

Zakład nie wykonał założeń Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego produkcji metalu w koncentracie z rudy własnej. Do wykonania planu zabrakło 182 tony (zaplanowano 7 290 ton a wykonano 7 108 ton), natomiast z rudy lubińskiej 628 ton (zaplanowano 2 421 ton, a wykonano 1793 ton); tu przyczyną nie wykonania planu było niedostarczenie rudy miedzi z ZG „Lubin”. Wytyczne do planu operatywnego wydajności pracy były poważnie zaniżone. Plan sprzedaży w porównaniu do planu rocznego wykonano wysoko - w 98,2 %, mimo że wydobycie miedzi w rudzie wykonano w 96,1 %, a produkcję metalu w koncentracie tylko w 91,6%.

Wydobycie rudy miedzi								
Wyszczególnienie	J.m.	Wykonanie za 1976 r.	R o k 1 9 7 7			% wykonania		
			Plan roczny	Plan operat.	Wykon.	6:3	6:4	6:5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ruda w.w.	Mg	1437540	1500000	1403100	1407097	97,9	93,8	100,3
Ruda w.s.	Mg	1336900	1395000	1304885	1308600	97,9	98,3	100,3
Zaw.Cu	%	0,69	0,67	0,68	0,69	100,0	103,0	101,5
Wydobycie dobowe	Mg	4856	5085	4756	4770	98,2	93,8	100,3
Ilość Cu	Mg	9259	9347	8842	8980	197,0	196,1	101,6
Roboty przygot.	m	16930,6	14460,0	12600,0	13915,5	82,2	96,2	110,4

Fragment z analizy działalności społeczno-gospodarczej ZG „Konrad” za 1977 r.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu. sygn. arch. 86/398/0/-/6270 s.4

2. Przedsięwzięcia organizacyjno-techniczne zabezpieczające wykonanie zadań w zakresie wydobywania i produkcji koncentratu

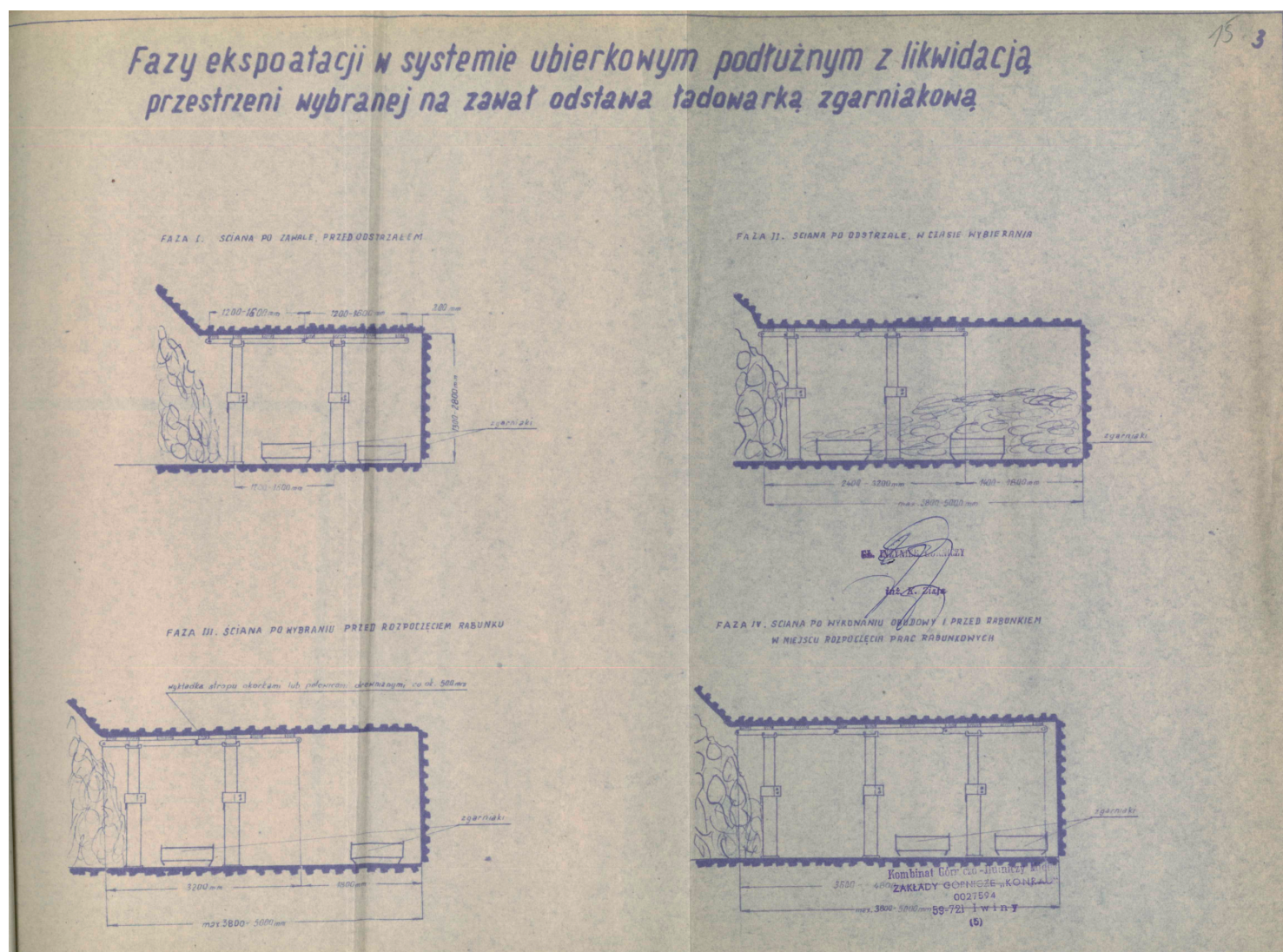
W związku ze spadkiem ogólnej zdolności wydobywczej szybów, wyczerpaniem zasobów Lubichów oraz koniecznością utrzymania zawartości Cu w wydobywanej rudzie podwyższono intensywność wydobywania rudy szybem K II z poziomu 180 do 400 ton na dobę. W 1977r. zagospodarowano resztki złoża uwięzione w filarze oporowym przekopu poziomu 180. W celu utrzymania zawartości miedzi w rudzie zorganizowano roboty przygotowawcze i eksploatacyjne na dobrze okruszonym złożu w rejonie upadowych 88 N i 105 N. Przygotowano i uruchomiono nowy oddział w rejonie Upadowej 67 N. Dla przyszłej eksploatacji w rejonie Upadowych 196 N/198 N przystąpiono do wykonania robót chodnikowych w ilości 800 m miesięcznie.

W zakresie produkcji koncentratu w 1977 r. przebudowano napędy 7 młynów rurowych, dokonano przebudowy baterii hydrocyklonów końcowych oraz aby zapewnić ciągłość ruchu na rozdrabialni, wyłożono elastyczną wykładziną gumową wewnątrz jednego ze zbiorników. Oprócz tego na bieżąco przebudowywano węzeł klasyfikacji odpadów końcowych, zmodernizowano park pomp szlamowych, gazowy układ zasilający oraz układ odpylający suszek obrotowych.

Gospodarka zasobami

1. Realizacja programu inwestycyjnego

Łączny plan inwestycji funduszowych w 1977 r. wynosił 42.000 zł, wykonanie na dzień 31.12.1977 r. wynosiło 28.503 zł, co stanowi 67,9 %. W ramach tej grupy inwestycji przeprowadzono m.in. modernizację suszarni K I, rozbudowano stację sprężarek K I, odpylnię lotnego koksiku oraz zakupiono turbosprężarki typu TK-16 z przeznaczeniem do zabudowy w przeróbce do kompresowni K I.

2. Realizacja zadań postępu technicznego za rok 1977

1. Urabianie złoża metodą długich otworów strzałowych równoległych do czoła ściany. W związku z realizacją tego przedsięwzięcia założono zmniejszenie zużycia materiałów wybuchowych o ok. 3,0% i zwiększenie wydajności przodkowej o ok. 10%.
2. Usprawnienie układu sieci wodnej zasilającej przeróbkę mechaniczną. Przedsięwzięcie to polegało na połączeniu rurociągów wodnych wychodzących z szybu w jeden wspólny kolektor. Dzięki temu usprawniono pracę pompowni głównej, ustabilizowano ciśnienie wody dla przeróbki mechanicznej, obniżono koszty przerobu, zlikwidowano pobór wody z rzeki Bobrzyca oraz zmniejszono ilość zanieczyszczeń odprowadzanych do rzeki.
3. Modernizacja urządzeń przeróbki mechanicznej w celu poprawy uzysku miedzi. Do prac zrealizowanych w 1977 r. w zakresie tego tematu należy zaliczyć: przebudowę zbiornika odpadów, zmianę koncentratów końcowych z poszczególnych systemów w jednym zbiorniku oraz częściową wymianę hydrocyklonów.
4. Wdrożenie do ruchu kolejki „Stephanoise” w upadowej między 180 a 550 m do przewozu materiałów takich jak: drewno, obudowa stalowa, szyny itp. Budowę podwieszanej kolejki „Stephanoise” rozpoczęto w 1976 r., zakończono 22 lipca 1977 r., a do eksploatacji przekazano w IV kwartale 1977 r.

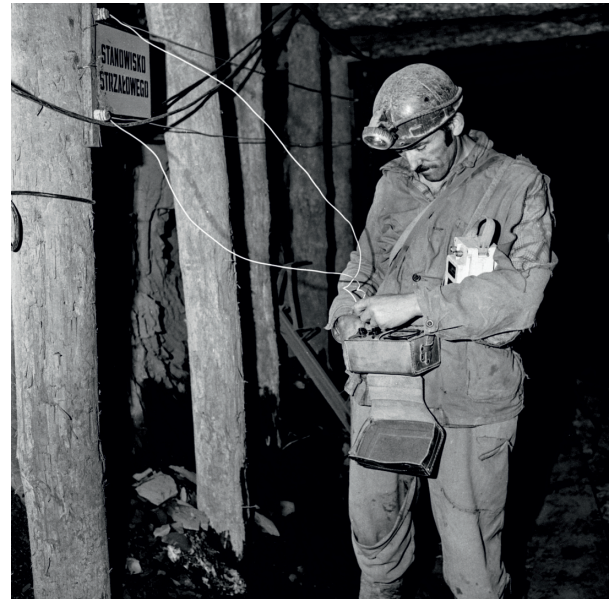

Trzech górników w przodku wierzących otwory i dokręcających kotwy.
fot. Krzysztof Raczkowiak. Zbiory Muzeum Historycznego w Lubinie.

5. Modernizacja suszarni polegająca na zastosowaniu efektywniejszych urządzeń odpylających i usprawnieniu instalacji gazowej. W roku 1977 r. zbudowano stację redukcji gazu obok suszarni oraz ułożono rurociąg gazowy łączący stację reduktorów głównych z nowo wybudowaną stacją. Realizacja w/w przedsięwzięcia miała na celu zmniejszenie strat kominowych oraz zużywanego gazu.
6. Usprawnienie odstawy urobku z pola zlokalizowanego pomiędzy upadowymi 65 N a 195 N na poziomie 550 N. Rozwiązanie techniczne tego zagadnienia polegało na zaadoptowaniu zlokalizowanej w środku w/w pola dowie-

rzchni wentylacyjnej na transportową i wydrążeniu szybu łączącego powyższą dowieznię w przekopem 550N.

7. Metoda szybkiego rozpoznawania mineralizacji wód podziemnych. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane na podstawie umowy wdrożeniowej zawartej pomiędzy ZG „Konrad” a Zakładami Badawczymi i Projektowymi Miedzi „Cuprum” oraz Politechniką Wrocławską. Metoda polegała na oznaczeniu składników zawartych w wodach (m.in. chlor, siarczan, mineralizacja i przewodnictwo) za pomocą specjalnego, przenośnego i szybko określającego konduktometru, zamiast uciążliwego i kosztownego oznaczenia laboratoryjnego.

Górnik strzałowy na stanowisku,
który podłącza do zapalarki przewody prowadzące do ładunków.
fot. Krzysztof Raczkowiak. Zbiory Muzeum Historycznego w Lubinie.

3. Racjonalizacja i wynalazczość

W roku 1977 zgłoszono ogółem 50 projektów racjonalizatorskich, aż 43 zostały zgłoszone przez samych pracowników, a 7 otrzymano w ramach rozpowszechniania. W celu rozpowszechniania ruchu wynalazczego w Zakładzie był wydawany dwumiesięcznik „Informator o Wynalazczości”, w którym omawiano techniczną problematykę Zakładu w zakresie przeróbki mechanicznej i problemów energo-maszynowych. Oprócz tego przez zakładowy radiowęzeł nadawano cykle pogadank z zakresu prawa wynalazczego. Na rozwój ruchu wynalazczego miały wpływ działające w zakładzie 4 zespoły: wymiany myśli technicznej, propagandowej, interwencji i kontroli oraz doradców techniczno-ekonomicznych. Zespół wymiany myśli technicznej zorganizował w 1977 r. 9 wyjazdów do zakładów pracy o różnych profilach, w których łącznie brało udział 140 osób. Jednym z ciekawszych wyjazdów było zwiedzanie Fabryki Samochodów Osobowych w Warszawie. Sekcja propagandy wydała pięć numerów „Informatorów o Wynalazczości” oraz rozpropagowała zorganizowany we wrześniu „Miesiąc Wynalazczości”. Sekcja interwencji i kontroli, co kwartał przeprowadzała audyt z realizacji projektów wynalazczych oraz w 1977 r. rozwiązała dwie sprawy konfliktowe w zakresie wdrażania projektów.

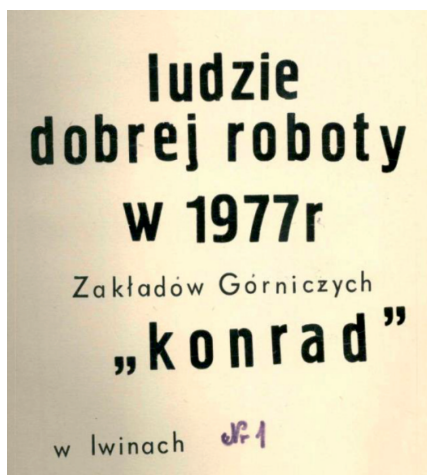
Zatrudnienie i płace

W roku 1976 w ZG „Konrad” zatrudnionych było 2 838 osób w tym 385 pracowników umysłowych. W roku 1977 odnotowano spadek zatrudnienia. Ogółem w ZG „Konrad” w 1977 r. zatrudnionych było 2 807 osób, przy czym pod koniec grudnia liczba pracowników spadła do 2 750 osób w tym 380 pracowników umysłowych. Spadek liczby zatrudnionych pracowników dołowych spowodowany był m.in. decyzją podjętą przez Kombinat w II połowie 1977 r. o początkowym oddelegowaniu górników do ZG „Lubin”, a w konsekwencji przekazaniu na stałe pracowników w ostatnim kwartale 1977 r. W 1977 r. średnia płaca netto robotników górniczych przemysłowych wynosiła 6 199 zł, a pracowników umysłowych 8 307 zł (przy średniej ówczesnej płacy w PRL 4 887 zł).

Zakład w rzeczywistości politycznej PRL w 1977 r.

Współzawodnictwo

Ważnym aspektem pracy w okresie PRL było szeroko pojęte współzawodnictwo indywidualne i zespołowe mające na celu m.in. wzrost wydajności pracy, oszczędności materiałów i surowców, racjonalne wykorzystanie środków trwałych, ponadplanową produkcję, podwyższenie kwalifikacji zawodowych załogi oraz poprawę warunków pracy i warunków socjalnych w zakładzie. W 1976 r. w ZG „Konrad” wprowadzono nowy Regulamin Socjalistycznego Współ-zawodnictwa Pracy Wewnątrzzakładowej. Wśród akt prezentowanych na wystawie można zobaczyć jedną z trzech kronik z 1977 r. zatytułowaną „Ludzie Dobrej Roboty”, w której prezentowane są zdjęcia i opisane odznaczenia zasłużonych pracowników. Dnia 13.04.1977 r. w Lubinie miało miejsce wręczenie proporca przechodniego dla załogi ZG „Konrad”. Na koniec roku odbyło się uroczyste podsumowanie współzawodnictwa w KGHM w Lubinie za rok 1977, w którym ZG „Konrad” zdobyły na własność proporzec za zajęcie pierwszego miejsca wśród zakładów zrzeszonych w kombinacie KGHM w Lubinie.

Kronika „Ludzie dobrej roboty”.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5839 s. 1

Odznaczenie „Zasłużony pracownik ZG „Konrad”
ze zbiorów prywatnych Pana Bolesława Tarnawskiego.

Dyrektor Naczelny KGHM otrzymuje sztandar przechodni dla załogi ZG „Konrad”
na uroczystości w Lubinie w dniu 13.04.1977 r.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5842 s. 32

Święta państwowe

W PRL władze wykorzystywały święta państwowe do manifestowania komunistycznej propagandy sukcesu. Jednym z ważniejszych świąt były obchody 1 Maja. W 1977 r. 50 ubranych na galowo górników brało udział w pochodzie pierwszomajowym w Legnicy, a część pracowników ZG „Konrad” w manifestacji w Bolesławcu. Centralnym punktem obchodów była akademie gminna zorganizowana w świetlicy zakładowej w Lwinach, połączona z występami zespołów artystycznych i zabawą ludową po zakończeniu uroczystości. Drugim ważnym świętem były obchody 22 Lipca. Jak co roku, w 1977 zorganizowano festyn górniczy w Ośrodku Wodno-Sportowym przy ul. Spacerowej w Bolesławcu.

Górnicy ZG „Konrad” pod wodzą dyrektora mgr inż. Józefa Szczerby
w trakcie pochodu z okazji 1 Maja 1977 r. w Legnicy.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5842 s. 49

Święta pracownicze

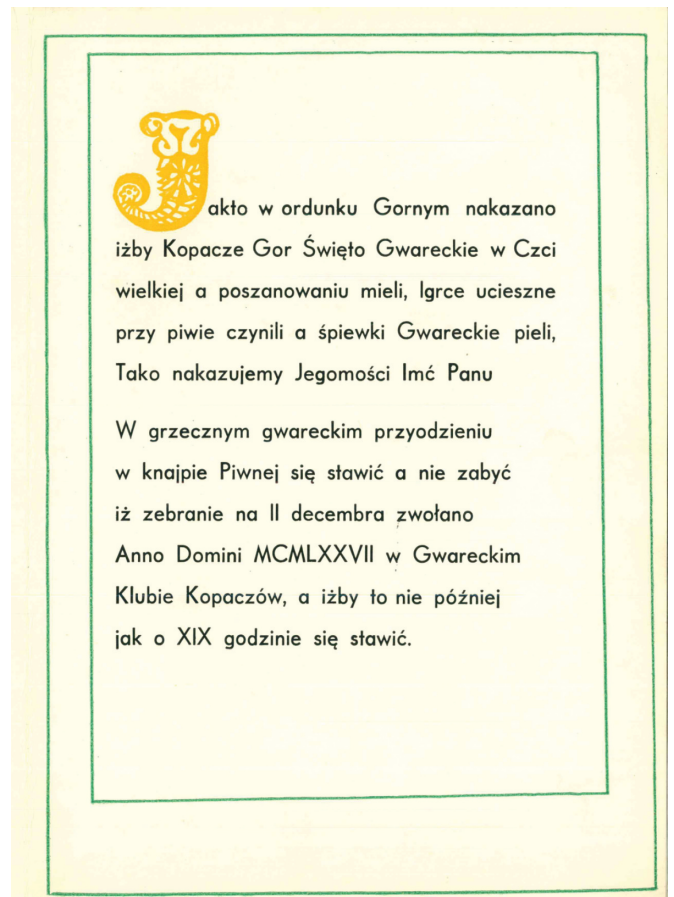
W systemie gospodarczym PRL górnictwo było najważniejszą gałęzią przemysłu, dlatego też władze państwowe otaczały górników, jako grupę zawodową, szczególnymi względami. Barbórka miała swoją genezę w dniu św. Barbary, jednak władza ludowa postanowiła usunąć elementy religijne takie jak uroczysta msza święta w zamian organizując świeckie imprezy. W planie obchodów „Dnia Górnika 1977” w ZG „Konrad” były odwiedziny chorych w szpitalach, spotkania z emerytami, a dnia 02.12.1977 r. tradycyjny capstrzyk z orkiestrą dętą na czele, wyruszający od Zespołu Szkół Górniczych w Bolesławcu do rynku, a następnie „Karczma Piwna” w sali NOT w Bolesławcu. Tam każdy górnik otrzymywał kufel i śpiewnik. Uroczystości rozpoczynano od odśpiewania hymnu górniczego. Uczestnicy zasiadali przy dwóch długich stołach - dzieląc się na tzw. tablicę lewą i prawą. Wybierano Prezydium, Herolda (odczytującego regulamin), Gospodarza Sali, Kontrapunktów (utrzymujących porządek w przydzielonych im tablicach) i Kantorów (prowadzących śpiew). Po oficjalnym toaście przystępowano do tradycyjnych obrzędów, śpiewów i zabaw. Jednym z rytuałów było pasowanie młodych adeptów, tzw. „lisów”, do braci górnicznej. Symboliczny obrzęd rozpoczynano od uroczystego ślubowania „lisów”, którzy „skakali przez skórę” i byli pasowani przez „Lisa Majora” stojącego na beczie. Później przychodził czas na rywalizację pomiędzy tablicą lewą i prawą. Jedną z konkurencji była sztafeta piwna, inną picie piwa na czas o „medal Piwożłopa”. Uczestnicy, aby udowodnić, że wypili piwo mieli ustawić kufel odwrotnie na głowie. Podczas karczmy piwnej dużo się śpiewało, a kto tego nie robił mógł ponieść konsekwencje. Postawni mężczyźni, Urząd Ochrony Karczmy Piwnej, mogli leniwego gwarka wyciągnąć z ławy i zakuć w dyby. Zabawa trwała w luźnej atmosferze wśród dowcipów i żartów. Następnego dnia tj. 03.12.1977 r. w sali BOK w Bolesławcu odbyła się uroczysta akademія, w czasie której wręczano odznaczenia dla zasłużonych górników oraz organizowano wiele zabaw m.in. w Klubie NOT, w Restauracji „Słoneczna”, w świetlicach w Iwinach oraz w okolicznych miejscowościach. Aby uczcić Dzień Górnika we wszystkich szkołach odbywały się uroczyste apele, starsze dzieci robiły czapki z krepiny, a młodsze rysowały górników.

Konkurencja picia piwa słómkami w Karczmie Piwnej.
Fotografia ze zbiorów prywatnych Pani Danuty Sieradzkiej.

Zaproszenie na Karczmę Piwną w dniu 02.12.1977 r. w Sali NOT w Bolesławcu.
Fotografia ze zbiorów Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Święta związane z rolami społecznymi

W latach 70. XX w. jednym z huczniej obchodzonych świąt był Dzień Kobiet. Członkowie Rady Zakładowej obdarowywali pracujące w ZG „Konrad” kobiety goździkami, tulipanami bądź gerberami oraz towarami deficytowymi takimi jak rajstopy, ręczniki, mydła (np. „Zefir”), czy kawa. Organizowano uroczystą akademię z występami zespołów artystycznych. Sekcja fotograficzna ZDK przy ZG „Konrad” przygotowywała album ze zdjęciami pracownic w trakcie uroczystości oraz przy pracy. Były to działania propagandowe mające na celu pokazanie nowej roli kobiet oraz ich ogromnego wkładu w budowanie „socialistycznej rodziny”.

*Spotkanie z okazji Dnia Kobiet.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5840 s. 21*

Drugim ważnym świętem był obchodzony 1 czerwca Dzień Dziecka. Do parku przy ul. Parkowej (dziś park imienia Harcmistrza Huberta Bonina), gdzie organizowano występy artystyczne oraz wiele atrakcji i konkursów dla dzieci i młodzieży, tłumnie przychodziły rodziny pracowników ZG „Konrad”.

*Konkurencje w trakcie festynu z okazji Dnia Dziecka.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5831 s. 16*

Realizacja spraw socjalnych i bytowych

Wczasy pracownicze były rozdzielane wg regulaminu, który był zatwierdzony przez Plenum Rady Zakładowej. W roku 1976 z wczasów skorzystało 658 osób, a w 1977 r. 786 osób, co stanowiło zwiększenie o 17%. Przebywający na wczasach pracownicy cenili tę formę wypoczynku. Według relacji i źródeł wynajęte kwatery były należycie przygotowane i znajdowały się w pobliżu stołówki. Jedynym problemem przy rozdziale wczasów był fakt, że większość pracowników planowała urlop w lipcu, co uniemożliwiało zapewnienie wczasów wszystkim pracownikom w tym okresie. Aby zrealizować pełne zapotrzebowanie wczasowe Komisja Socjalna zwróciła się z prośbą do pracowników o planowanie urlopów przez cały sezon tj. od miesiąca VI do IX. Ważnym wydarzeniem było otwarcie 03.08.1977 r. nowo wybudowanego domu wczasowego „Barbórka II” w Świnoujściu.

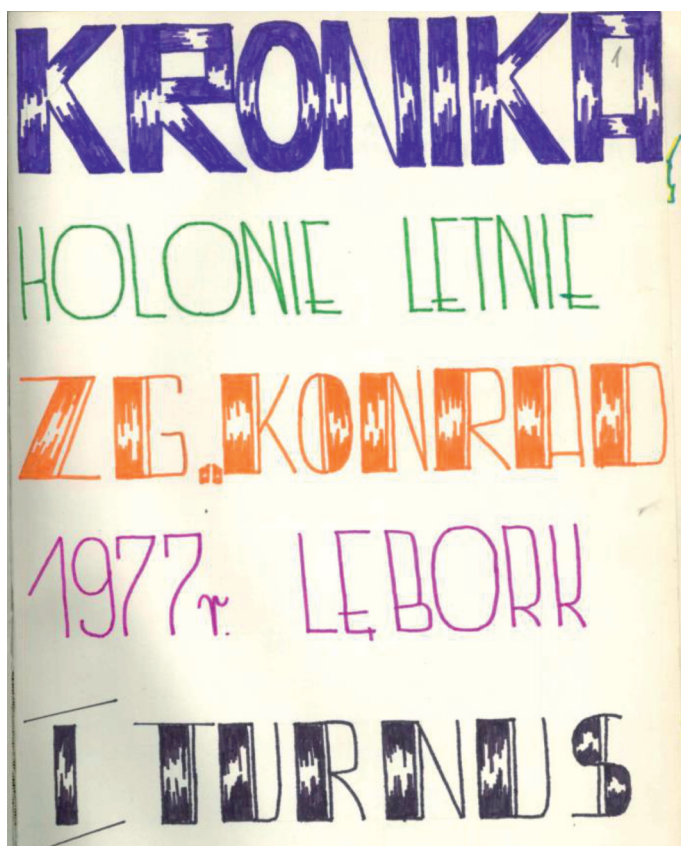

*Ośrodek wczasowy Barbórka II w Świnoujściu.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5842 s. 57.*

W 1977 r. w Łęborku zorganizowano dwa turnusy kolonijne, w których łącznie wzięło udział 371 dzieci pracowników Zakładu. Dojazd odbywał się autokarami, które przez cały czas przebywały na miejscu, wożąc dzieci codziennie na różnego rodzaju wycieczki, m.in.: do Malborka, Łeby, Oliwy oraz Trójmiasta. Podczas koloni prowadzono różnego rodzaju rozrywki kulturalne, zabawy i konkursy. Młodzież brała udział w międzykolonijnych festiwalach i rozgrywkach sportowych, gdzie na I i II turnusie zdobyła pierwsze miejsca. Dział Socjalny miał trudności w zapewnieniu 100% frekwencji na koloniach letnich. Tłumaczono to faktem, że zbyt długo utrzymywany punkt kolonijny w Łęborku zniechęcał dzieci do wyjazdu kilka razy z rzędu do tej samej miejscowości.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się nowa forma wypoczynku na zimowisku w Szklarskiej Porębie. Z tej formy wypoczynku skorzystało 186 dzieci. W styczniu i lutym zorganizowano łącznie trzy turnusy. W trakcie zimowiska prowadzono naukę jazdy na nartach oraz inne gry i zabawy na świeżym powietrzu, organizowano wycieczki oraz różnego rodzaju konkursy. Wzorem lat ubiegłych wspólnie z ZHP Hufiec Bolesławiec zorganizowano obozy harcerskie w Ustce,

z których skorzystało łącznie 110 dzieci oraz obóz żeglarski nad jezioro Sława, na który wyjechało 51 dzieci. Dla uczniów z Zespołu Szkół Górniczych zorganizowano obozy wędrowne po ziemi zielonogórskiej, w których wzięło udział 60 osób. W roku 1977 zorganizowano 92 wycieczki zakładowe, do różnych miejscowości, zarówno w kraju, jak również w pasie polsko-czechosłowackiej konwencji turystycznej oraz do NRD. W wycieczkach wzięło udział 3680 osób. Wpływ na polepszenie jakości wycieczek miał nowo utworzony Oddział PTTK, który podjął się organizacji wypoczynku na terenie Zakładu. Oprócz tego zorganizowano 42 wspólne wyjazdy na grzybobranie oraz wędkowanie. Zorganizowano również jednodniowy festyn dla załogi z okazji 22 Lipca oraz Rajd Miedziowców w dniach 17-18 września 1977 r. W lutym pracownicy brali udział w zimowej spartakiadzie w Szklarskiej Porębie, dla fanów samochodów Automobilklub zorganizował rajd szlakiem turystycznym.

*Fragment kroniki kolonii letnich ZG „Konrad” w Lęborku w 1977 r.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5836 s. 1.*

Na zalecenie Zakładu prowadzona była przez Gminną Spółdzielnię w Warcie Bolesławieckiej działalność gastronomiczna. Na terenie Zakładu znajdowały się dwa kioski, gdzie wydawano dla pracowników ok. 980 gorących posiłków dziennie. Z obiadów stołowych korzystało: w Iwinach 118 osób, w Bolesławcu 196 osób, a w Warcie Bolesławieckiej 38 osób. Przy Zakładzie były dwa hotele robotnicze, jeden w Bolesławcu posiadający 115 miejsc, a drugi w Warcie Bolesławieckiej z 67 miejscami. W roku 1977 w hotelu w Bolesławcu mieszkało średnio 80 osób, a w Warcie Bolesławieckiej 53 osoby. Komisja socjalna dokonała

56 przydziałów mieszkań dla pracowników oraz udzieliła pożyczki na wkłady mieszkaniowe dla 134 pracowników na łączną sumę 5 092 zł. Ważnym wsparciem były zapomogi dla emerytów i rencistów oraz pracowników znajdujących się w trudnych sytuacjach materialnych.

Z protokołu Nr 11/Prez/77 z posiedzenia Prezydium Rady Zakładowej z dnia 22.10.1977 r. wynika, że w ramach zimowego zaopatrzenia załogi w owoce i warzywa rozpraważono 160 ton ziemniaków oraz 25 ton owoców. Dodatkowo w 1977 r. podjęto energiczne działania w celu przyspieszenia zagospodarowania na ogródki działkowe nowo pozyskanych terenów przy ul. Piastów w Bolesławcu.

*Proporzycy z Rajdu Miedziowców z 1974 r.
ze zbiorów prywatnych Pani Danuty Michnej.*

Zespół Szkół Górniczych w Bolesławcu Początki i działalność w 1977 r.

Powojenny rozwój przemysłu miedziowego stał się przyczyną migracji młodych ludzi, chętnych do pracy, którym brakowało jednak pełnych kwalifikacji do pracy w górnictwie. W związku z powyższym pilną potrzebą stało się uruchomienie szkoły kształcącej górników miedzi. Nowo zorganizowaną szkołę umiejscowiono w budynku przy obecnej ul. Bankowej 10 (dawna ul. Armii Czerwonej). Pierwszy nabór przeprowadzono prawdopodobnie w roku szkolnym 1950/1951. Wraz ze wzrostem liczby uczniów szkół podstawowych niezbędne stało się przeniesienie szkoły. ZG „Konrad” podjął się odbudowania ze zniszczeń wojennych budynku szkoły przy ul. Mikołaja Brody 12 (dawna ul. Marcelego Nowotki), gdzie w 1954 r. zlokalizowano Szkołę Górniczą. W tym okresie w technikum były 3 wydziały: mechaniczno-górnictwo, elektryczny i górniczy. Po sześciu latach szkoła została przeniesiona do mniejszego, ale odpowiednio przystosowanego budynku przy obecnej ul. Tyrankiewiczów 2 (dawna ul. Leningradzka). Szkoła szybko się rozwijała. Gdy osiągnęła 20 oddziałów, przeniesiono warsztaty szkolne na teren kopalni „Upadowa Grodziec”, a w uzyskanych w ten sposób wolnych pomieszczeniach urządzono dwie sale lekcyjne, świetlicę, bufet działający w ramach klubu „Karliczek” oraz przestronną szatnię. W 1972 r. szkoła przekształciła się w Zespół Szkół Górniczych Kombinatoru Górniczo-Hutniczego Miedzi w Bolesławcu.

Rok 1977 był rokiem wielu sukcesów. Dnia 10.10.1977 r. szkolna liga lekkoatletyczna wygrała puchar Przeglądu Sportowego, a 27.10.1977 r. zajęła II miejsce w drużynowych biegach przełajowych. W tym okresie dyrektorem szkoły był Pan Stanisław Osten, a zastępcą dyrektora Pan Sylwester Materna. Prężnie działający członkowie Koła PTTK przy Technikum Górniczym Rud w Bolesławcu w 1977 r. reprezentowali województwo na V Ogólnopolskim Turnieju Turystyczno-Krajoznawczym w Płocku oraz zajęli I miejsce w XIV Ogólnopolskim Rajdzie „Sudety '77”. Przez 30 lat istnienia szkoły (do 1979 r.) mury opuściło 1029 techników, wyspecjalizowanych fachowców, którzy pracowali w przemyśle górniczym w całym kraju.

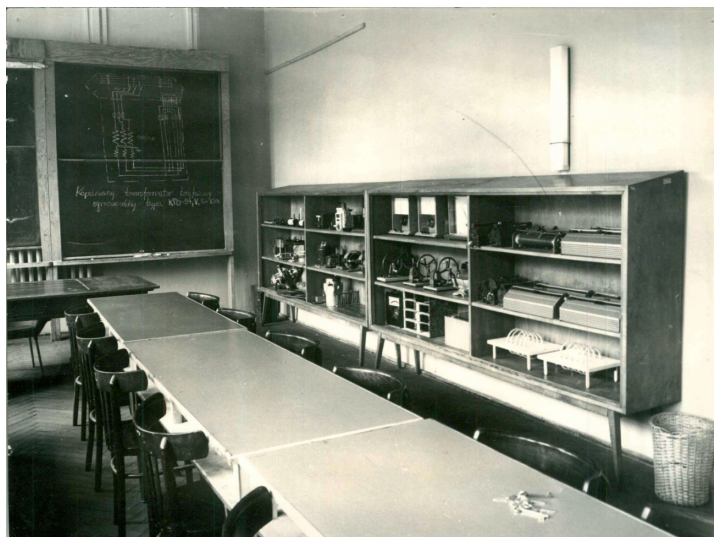
Gabinet dyrektora Zespołu Szkół Górniczych w Bolesławcu.
Fotografia ze zbiorów Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Pochód z okazji 30-lecia Technikum Górniczego Rud w Bolesławcu.
Fotografia ze zbiorów Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Pochód z okazji 30-lecia Technikum Górniczego Rud w Bolesławcu.
Fotografia ze zbiorów Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Gabinet do nauki przedmiotów zawodowych
w Zespole Szkół Górniczych w Bolesławcu.
Fotografia ze zbiorów Zespołu Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Działalność Zakładowego Domu Kultury przy ZG „Konrad”

Zakładowy Dom Kultury przy ZG Konrad podlegał administracyjnie pod Dział Socjalno-Bytowy. Kierownik Zakładowego Domu Kultury był zależny bezpośrednio od Głównego Specjalisty do Spraw Pracowniczych, natomiast działalność merytoryczna była inspirowana i nadzorowana przez Radę Zakładową. Dom Kultury mieścił się na pierwszym piętrze budynku przy ul. Bankowej 6d w Bolesławcu, w którym znajdowało się biuro oraz 8 pomieszczeń do działalności merytorycznej tj. pracownia fotograficzna (3 kabiny), sala brydżowo-szachowa (20 miejsc), sala telewizyjno-kinowa (60 miejsc), dwie pracownie muzyczne, sala muzyczno-baletowa na 20 osób, pracownia plastyczna, sala prób orkiestry dętej (25 miejsc). Wśród pracowników etatowych był kierownik ZDK (w 1977 r. pełnił tę funkcję Pan Ryszard Dziedzic), instruktor kulturalno-wychowawczy oraz Kierownik Biblioteki Związkowej. Oprócz tego pracownicy godzinowi: instruktor zespołu teatralnego, instruktor zespołu tańca współczesnego i rytmiki, instruktor kroju i szycia, instruktor zespołu wokalnego akordeonistów, kapelmistrz orkiestry dętej i instruktor muzyczny (łącznie 10 osób, w tym 2 instruktorów z I-szą kategorią Amatorskiego Ruchu Artystycznego).

W roku kulturalno-wychowawczym 1976/1977 Zakładowy Dom Kultury przy ZG Konrad prowadził działalność w trzech głównych kierunkach: sekcje i zespoły zainteresowań, zespoły artystyczne oraz działalność imprezowo-rozrywkową.

Wśród zespołów zainteresowań należy wymienić trzy sekcje:

1. Sekcja Fotograficzno-Filmowa skupiająca młodzież szkół średnich. Oprócz zajęć praktycznych prowadzonych w różnych formach były również zajęcia teoretyczne. Sześciu zaangażowanych członków sekcji pod opieką swojego instruktora Pana Bolesława Mareckiego wykonało zdjęcia do następujących wystaw: z Festynu Górniczego, Spartakiady Zakładowej w Kliczkowie, pobytu Orkiestry Dętej w NRD oraz wystaw o tematyce: „Karpacz 1977” (w lutym), „Zima” (w marcu) oraz „Uśmiech naszych pań” z okazji Dnia Kobiet. Oprócz tego członkowie sekcji wykonywali fotografie w trakcie występów zespołów artystycznych ZDK m.in. w trakcie Akademii 1 Maja oraz Obchodów Wiosny Bolesławieckiej.

*Turniej Zabawowo-Poznawczy „Ściągga” zorganizowany przez Zakładowy Dom Kultury przy ZG „Konrad”.
Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu. sygn. arch. 86/398/0/-/5830 s.33*

*Sala kinowa w Zakładowym Domu Kultury przy ZG „Konrad”. Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu. sygn. arch. 86/398/0/-/5831 s. 2*

2. Sekcja Szachowa skupiająca około 20 członków, którzy spotykali się w każdy wtorek i piątek. W roku kulturalno-wychowawczym 1976/1977 odbyło się 5 turniejów z klubami z Jeleniej Góry, Kowar i Zgorzelca. Szereg turniejów odbyła również sekcja brydżystów, która chwilowo w owym czasie została przeniesiona do klubu „Polfy”.

3. Sekcja Plastyczna pracująca od lutego 1977 r. skupiała 3 osoby pod nazwą Grupa Twórcza Trzech”. Ich działalność skupiała się nie tylko na doskonaleniu warsztatu własnego i teoretycznego poznawania zagadnień malarstwa, lecz również organizowaniu wystaw m.in. w klubie „Relaks” i „Pegaz”. Ogromnym zainteresowaniem cieszyła się wystawa prac własnych w witrynie Domu Książki w rynku w Bolesławcu oraz stała galeria w korytarzach ZDK. Członkowie grupy brali udział w plenerach organizowanych przez różne instytucje m.in. przez Związek Plastyków Polskich. Sekcja pracowała na rzecz ZDK wykonując szereg plakatów informujących o imprezach.

Przy ZDK działały następujące zespoły artystyczne:

1. Młodzieżowy Zespół Tańca Współczesnego – prowadzony przez instruktora kat I, mgr Teresę Banaszek składający się 20 członków (młodzież szkół średnich). Zespół prezentował układy taneczne m.in. na imprezie z okazji „Dnia Metalowca”, koncercie dla zasłużonych działaczy załogi górniczej ZG „Konrad”, Akademii Pierwszomajowej w Iwinach oraz imprezie rekreacyjnej pt. „Popołudnie z Marianem”.

2. Koło Rytmiki skupiające 18 dzieci pracowników Zakładu w wieku 6-12 lat. Głównymi celami zajęć było wyrobienie w dzieciach poczucia rytmu oraz podniesienia ich sprawności ruchowej. Zespół rytmiki działał do października 1977 r. i przeobraził się w Zespół Tańca Towarzyskiego.

3. Młodzieżowy Zespół Teatralny skupiający 16 uczniów z Liceum Ogólnokształcącego oraz Technikum Górnictwa Rud. W miesiącu marcu odbyła się w ZDK premiera przygoto-

wanej przez zespół sztuki współczesnej pt. „Granice Teatru”, a w miesiącu czerwcu sztuka pt. „Pielgrzym”. Oprócz widowisk teatralnych zespół brał udział w blokach artystycznych przygotowanych przez ZDK z opracowaniami montażowymi, słowno-muzycznymi.

4. Zespół muzyczny „Sztymarzy” składający się z 5 członków. Zespół występował m.in. z okazji Dnia Kobiet, 1 Maja 1977 r., na imprezie z cyklu „Estrada Miast” w Jeleniej Górze, a także na wieczorkach organizowanych przez Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej przy ZG „Konrad” oraz imprezach rekreacyjnych.

5. Zespół muzyczny „Szkółka Jazzowa” składający się z 5 członków pod kierownictwem Pana Ryszarda Dziedzica. Praca grupy polegała na poszerzaniu umiejętności gry na instrumentach, opracowywaniu utworów muzycznych i uczestnictwie w występach zespołów artystycznych ZDK.

6. Zespół rock-jazzowy „Warsztat” – to metamorfoza „Szkółki Jazzowej”. Członkowie poszerzali swoją wiedzę muzyczną opracowując nowe utwory i biorąc udział w imprezach organizowanych przez ZDK.

7. Zespół muzyczny „Kleks” złożony z 7 uczniów TGR. Mimo niedługiego stażu oraz młodego wieku muzyków, zespół cieszył się dużym powodzeniem i uczestniczył we wszystkich imprezach organizowanych przez ZDK.

8. Dziecięcy zespół akordeonistów skupiający 12 członków. Zespół prezentowały swój dorobek na comiesięcznej imprezie dla dzieci pt. „Niedziela z tatusiem” oraz Akademii z okazji 1 Maja 1977 r.

9. Orkiestra dęta ZG „Konrad”. W skład zespołu wchodziło 20 członków rekrutujących się z pracowników różnych zakładów pracy na terenie Bolesławca. Orkiestra uczestniczyła w uroczystościach i świętach zarówno państwowych jak i zakładowych oraz przeglądach orkiestr dętych. W maju 1977 r. orkiestra uczestniczyła w Przeglądzie Orkiestr Dętych krajów Socjalistycznych w Karl Marks-Stadt (NRD).

Młodzieżowy zespół tańca współczesnego działający przy ZDK.
Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną
pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5842 s. 25

Koncert orkiestry dętej ZG „Konrad” w dniu 22 lipca 1977 r.
w Ośrodku Wodno-Sportowym w Bolesławcu.
Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną
pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5820 s. 21

10. Kapela podwórkowa „Bolusie” składająca się z 10 osób. Kapela bardzo często uczestniczyła w występach zbiorowych i koncertach solowych. Warto nadmienić, że o kapeli ukazała się notatka w „Nowinach jeleniogórskich”.

*Kapela podwórkowa „Bolusie” działająca przy ZDK.
Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną
pod opieką Bolesława Mareckiego. Zasób Archiwum Państwowego
we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu. sygn. arch. 86/398/0/-/5831 s. 3*

Działalność imprezowo-rozrywkowa prowadzona była m.in. przez organizowanie:

- dyskotek młodzieżowych (średnio raz w miesiącu),
- imprez artystycznych w wykonaniu zespołów zawodowych (np. 17.02.1977 r. koncert zespołu jazzowego „Crash”, a 11.06.1977 r. koncert zespołu jazzowego „Laboratorium”),
- imprez muzycznych w wykonaniu zespołów muzycznych amatorskich, pod nazwą „Jam session”,
- imprez cyklicznych dla dzieci pt. „Niedziele z tatusiem”, na których przewidziane były projekcje filmów dla dzieci, kursy rysunkowe z nagrodami i występy dziecięcych zespołów artystycznych. Wśród cyklicznych imprez należy wymienić również tzw. „czwartkowe wieczory muzyczne” podczas których prezentowane były nagrania płytowe najwybitniejszych przedstawicieli muzyki jazzowej, poważnej muzyki europejskiej oraz muzyki rozrywkowej.

W ZDK odbył się szereg spotkań, odczytów, zebrań kół hobbystów (m.in. Koła Łowieckiego „Cietrzew”, koła miłośników sztuki, hodowców gołębi, Klubu Turystyki Górskiej, Automobilklubu, PTTK), organizacji ideowo-politycznych i stowarzyszeń. Odbywały się szkolenia mistrzów oraz zebrania Rady Instruktorów ZDK. W sali telewizyjno-kinowej oprócz projekcji bajek dla dzieci odbywały się projekcje filmów fabularnych dla dorosłych.

Działalność Biblioteki Związkowej przy ZG „Konrad”

Biblioteka Związkowa mieściła się w obecnym budynku Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu przy ul. Bankowej 6B w „Sali Rycerskiej”. W skład biblioteki wchodziły 3 pomieszczenia oraz czytelnia na 20 miejsc. W roku kulturalno-wychowawczym 1976/1977 stan faktyczny biblioteki zamknął się ilością 17 855 wolu-

minów. Dział podręczny zaopatrzony był w encyklopedie, słowniki oraz ilustrowane czasopisma od 1958 r. Dla młodzieży wyodrębniono bogato wyposażony dział lektur szkolnych. Z biblioteki i księgozbioru w 1977 r. skorzystało ok. 1 200 osób, wśród których byli głównie pracownicy ZG „Konrad”, ich rodziny, a także uczniowie szkół górniczych. Z okazji Dni Kultury, Oświaty, Książki i Pracy w dniach 14-15.05.1977 r. odbył się kiermasz książek na którym zebrano sumę 9 600 zł. Biblioteka organizowała konkursy czytelnicze, jeden z nich odbył się 11.05.1977 r. z okazji 30-tej rocznicy śmierci gen. Karola Świerczewskiego, a w październiku z okazji 60-tej rocznicy rewolucji październikowej.

*Konkurs czytelniczy zorganizowany przez Bibliotekę Związkową
przy ZG „Konrad”. Fotografia z albumu opracowanego
przez sekcję fotograficzną pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5831 s. 15*

ZG „Konrad” patronem BKS Bolesławiec

W 1960 r. Zakłady Górnicze „Konrad” objęły mecenatem Bolesławiecki Klub Sportowy Bolesławiec, który został zrzeszony w federacji Górnik. Dzięki wsparciu finansowemu ZG „Konrad” wyremontowano stadion przy ul. Spółdzielczej, gdzie od tej pory BKS grywał mecze. W latach 60. XX w. klub grał w lidze okręgowej, a w sezonie 1969/70 dostał się do III Ligi. Rok 1977 był dla BKS Bolesławiec bardzo ważny – zespół awansował do 1/32 Pucharu Polski.

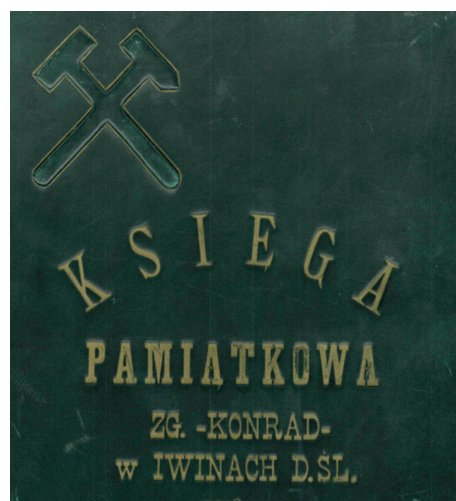
*Mecz BKS Bolesławiec na stadionie przy ul. Spółdzielczej.
Fotografia z albumu opracowanego przez sekcję fotograficzną
pod opieką Bolesława Mareckiego.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5831 s. 41*

Fotografia Jana Paździora,
„Rocznik Bolesławiecki 2015”
tom VIII, Bolesławiec 2016 s. 123

Mówiąc o ZG „Konrad” nie sposób nie wymienić śp. Pana Jana Paździorę: wieloletniego dyrektora w ZG „Konrad”, wykładowcę w Zespole Szkół Zawodowych w Bolesławcu w latach 1993-1997, radnego w tym wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Bolesławcu w latach 1998-2002. Przez lata z ogromną pasją gromadził materiały i opracowywał publikacje dotyczące polskiej miedzi. Autor 13 książek m.in. „Polskie Zagłębia

Miedziowe” (1995) „Monografia Zakładów Górniczych „Konrad” (1999) „Polska Miedź 1945-2010” (2011), wielu artykułów naukowo-technicznych wydawanych na łamach specjalistycznych czasopism Cuprum, Polska Miedź, Miedziak oraz artykułów i biogramów osób zasłużonych dla górnictwa miedziowego i ziemi bolesławieckiej w Roczniku Bolesławieckim. W zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu w zespole nr 86/398/0 Zakłady Górnicze "Konrad" w Iwinach 1949–1991, znajduje się sporządzona przez Pana Jana Paździorę Księga pamiątkowa ZG „Konrad” z lat 1949–1989 (sygn. arch. 86/398/0/-/5843). Na wystawie eksponowany jest mundur galowy Pana Jana Paździora oraz dyplom nadania III stopnia technika górniczego z 1956 r. przekazane do Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.

Okładka Księgi pamiątkowej ZG Konrad z lat 1949–1989.
Zasób Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu.
sygn. arch. 86/398/0/-/5843

Zakończenie

Na wystawie zaprezentowano urywek ważnej historii regionu, którą przede wszystkim tworzyli ludzie – w trudnej rzeczywistości – znajdując obok pracy czas na naukę i rozrywkę. Zakłady pracy w epoce socjalizmu przejmowały liczne funkcje społeczne: organizację wypoczynku, opiekę zdrowotną, pozyskiwanie deficytowych produktów dla pracowników i wiele innych. Można powiedzieć, że ZG „Konrad” był czymś więcej niż tylko zakładem pracy, był ośrodkiem oddziałującym na pokolenia mieszkańców naszego regionu.

Górnicy na terenie ZG „Konrad” w Iwinach. Fotografia ze zbiorów prywatnych Pani Danuty Sieradzkiej.

ORGANIZATOR

ARCHIWA PAŃSTWOWE

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
WE WROCŁAWIU
ODDZIAŁ W BOLESŁAWCU

WSPÓŁPRACA

Gmina Warta Bolesławiecka

**MUZEUM
CERAMIKI
W BOLESŁAWCU**

**STOWARZYSZENIE EMERYTÓW
I RENCISTÓW**

**BYŁYCH PRACOWNIKÓW
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.**

Zarząd Główny

**59-300 LUBIN
ul. Odrodzenia 9A**

tel/fax. 76 746 38 39